

VARPUNEN

ВОРОБЫШЕК

LASTEN MOSAIIKKI ДЕТСКАЯ МОЗАИКА

Kansalaisjärjestö Mosaiikki ry kiittää lastenprojektiaan varten myönnetystä taloudellisesta tuesta:

- Jyväskylän kaupungin sivistystoimea
- Suomen Opetusministeriötä

Общество Mosaiikki ry выражает благодарность за финансовую поддержку детского проекта:

- отделу образования города Ювяскюля
- Министерству образования Финляндии

Lastenprojektissa työskentelivät:

Projektijohtaja/ päätoimittaja: Tatjana Doultseva
Piirrokset: Alexandra Sholokhova
Kääntäjä (ve-su): Eveliina Heino, Nina Laurila
Projektisihteeri/ kääntäjä (su-ve): Lidia Popova
Suunnittelu ja taitto: Natalia Savela
Huolehtivaisille vanhemmille -osion on koostanut Pirjo Sutinen

Над детским проектом работали:

Руководитель проекта/ главный редактор - Татьяна Дульцева
Художник - Александра Шолохова
Перевод на финский язык - Эвелиина Хейно, Нина Лаурила
Секретарь проекта/ перевод на русский - Лидия Попова
Дизайн и вёрстка - Наталия Савела
Информация в раздел «Заботливым родителям» подготовила Пирьо Сутинен

Lehti on tarkoitettu ilmaisjakeluun.

Palautetta ja kommentteja voi lähettää toimituksen sähköpostiosoitteeseen:

mosaiikki@mosaiikki.info

Kaikki lehden "Varpunen" tekijäoikeudet omistaa julkaisija.

© Julkaisija: Mosaiikki ry

Sepänkatu 14 A 7, 40720 Jyväskylä

Painopaikka: 4-M Oy

Jyväskylä 2009

Журнал предназначен для бесплатного распространения.
Отзывы и комментарии можно присылать на e-mail редакции:

mosaiikki@mosaiikki.info

Все права на журнал «Воробышек» принадлежат издателю.

© Издатель: Общество Mosaiikki ry

Sepänkatu 14 A 7, 40720 Jyväskylä

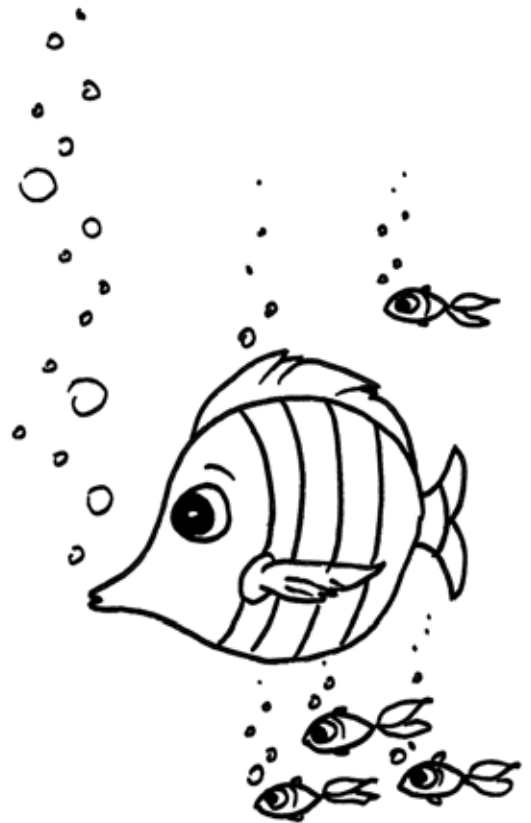
Печать: 4-M Oy

Ювяскюля 2009

ISSN 1797-6405

Sisällys

- 2 Toimitukselta
- 4 Iloinen matematiikka
- 6 Keväristikko
- 8 Yhdistä sanat
- 10 Mielenkiintoista
- 20 Opetellaan piirtämään
- 22 Huolehtivaisille vanhemmille

Содержание

- 2 От редакции
- 4 Весёлая математика
- 6 Весенний кроссворд
- 8 Соедини слова
- 10 Это интересно
- 20 Учимся рисовать
- 22 Заботливым родителям

Rakkaat lapset!

Kevät, kevät on ulkona, keväiset päivät...

Aurinko paistaa, linnut laulavat, ensimmäiset kukat puhkeavat kukkaan. Tekee mieli olla pihalla pidempään ja leikkiä kavereiden kanssa. Mutta kotona voi tutkia meidän keväistä, neljättä numeroa lastenlehti "Varpusesta". Lehdessä on paljon mielenkiintoisia sivuja, jotka kertovat merenelävistä ja satumaisesta vedenalaisesta maailmasta.

Oletteko koskaan kuulleet kuu-kalasta tai kuningaskalasta? Sellaisia kaloja on oikeasti olemassa.

On olemassa myös muita viihdyttäviä ja mielenkiintoisia kaloja. Lapset, haluaisitteko ripustaa seinälle värikkäitä kaloja täynnä olevan akvaarion tai oppia piirtämään satumaisen kultakalan? Olkaa hyvä! Avatkaa sivu "Opetellaan piirtämään" ja "Väritystehtävät", otakaa värikynät esille – ja toimeen vaan! Piirtäkää, värittäkää, käyttäkää mielikuvitustanne.

Vain vähän ponnisteluja ja kaikki onnistuu!

Mosaikin toimituksen luova porukka

Дорогие ребята!

Весна, весна на улице, весенние деньки...

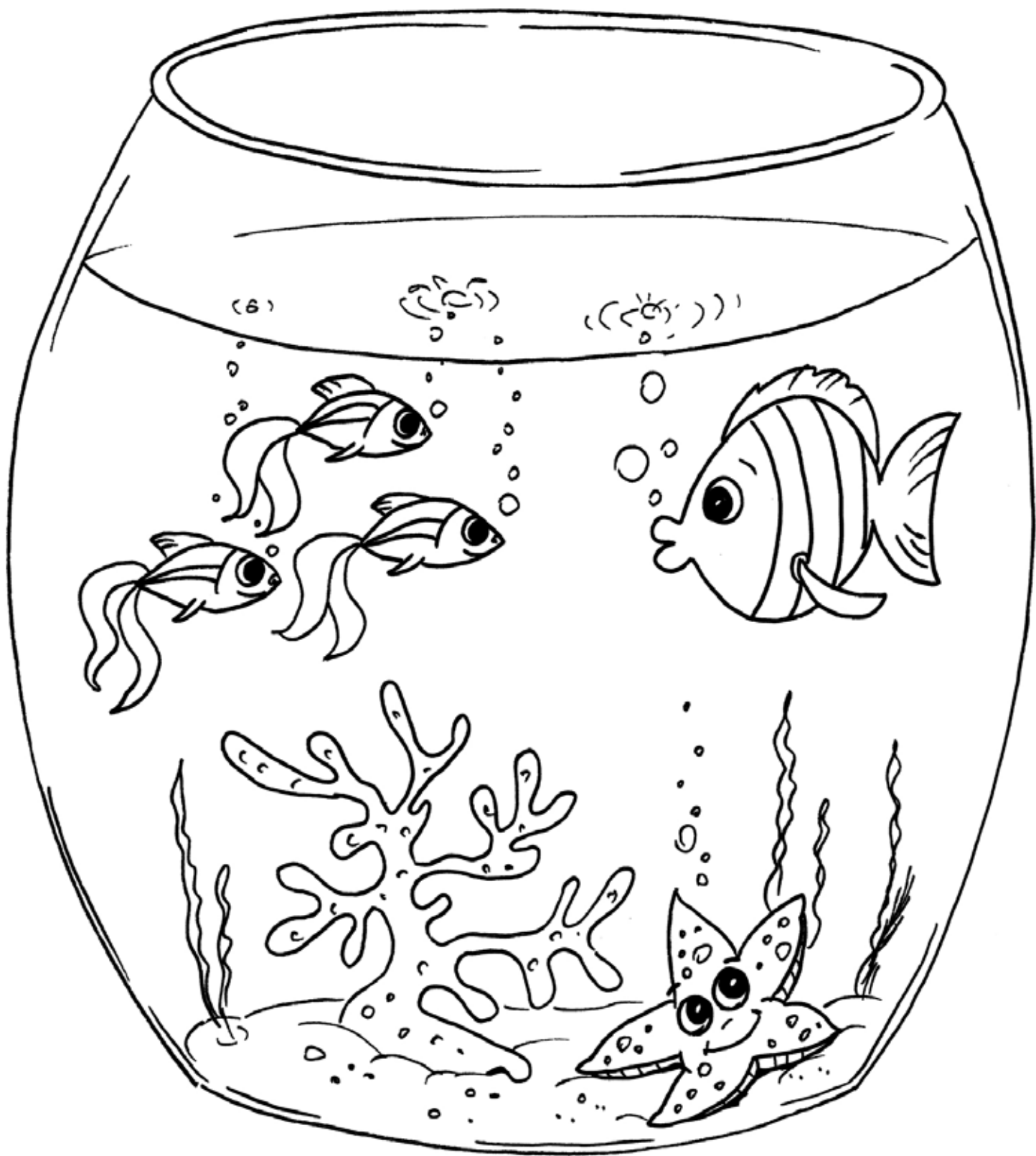
Светит солнышко, поют птички, распускаются первые цветы. Хочется подольше побыть на улице, поиграть с приятелями. А дома можно посмотреть наш весенний четвёртый номер журнала «Воробышек». В нём столько интересных страниц про удивительный сказочный мир подводных обитателей.

Вы когда-нибудь слышали про рыбу-луну или рыбу-царя? А такие рыбы живут на самом деле. Есть и другие рыбки, не менее

забавные и интересные. А может быть, ребята, вам хочется повесить на стенку аквариум с разноцветными рыбками или научиться рисовать сказочную золотую рыбку? Пожалуйста! Открывайте страничку «Учимся рисовать» и «Раскраска», берите цветные карандаши – и вперёд! Рисуйте, раскрашивайте, фантазируйте.

Немного старания и у вас всё получится!

Творческий коллектив редакции.

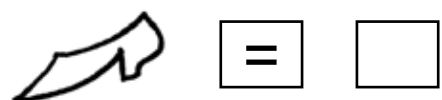
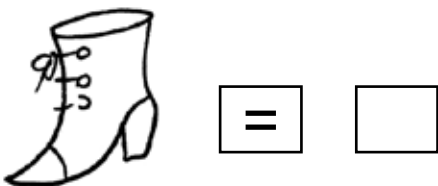
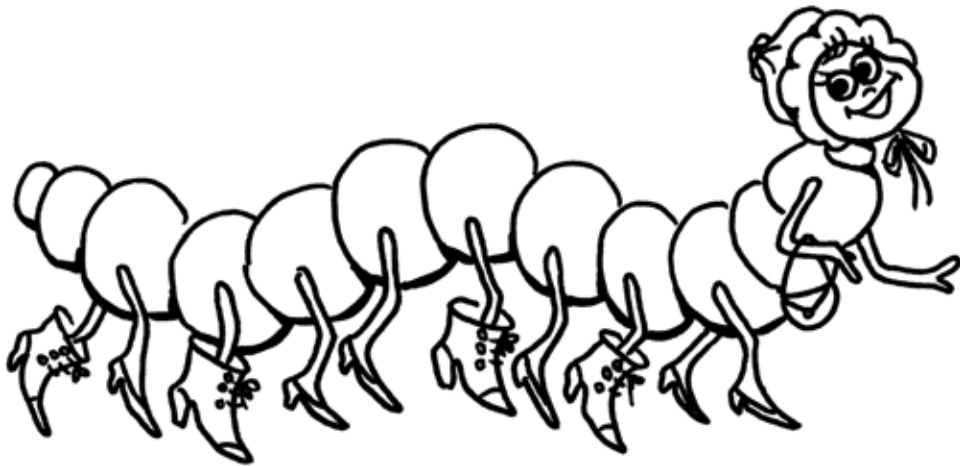
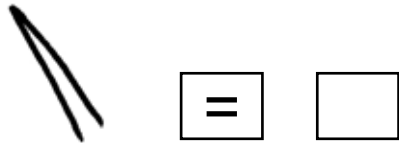
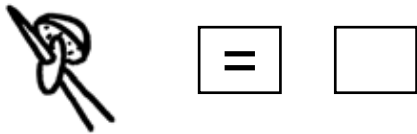

Iloinen matematiikka

Laske ja kirjoita

Посчитай и запиши

Весёлая математика

Laske ja kirjoita montako mustaa raitaa on
Посчитай и запиши сколько чёрных полосок

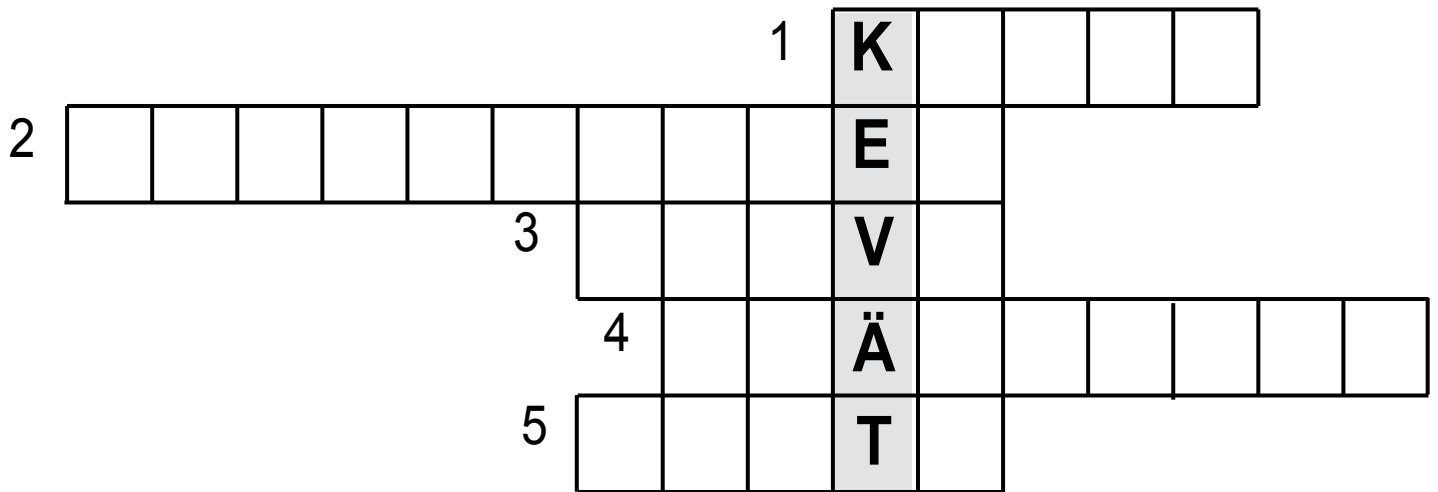

seeralla
у зебры

kissalla
у кота

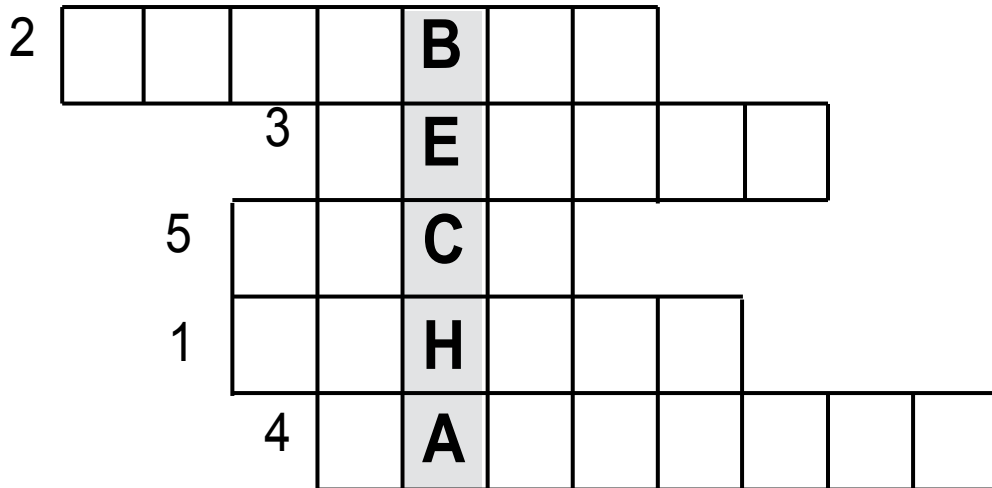

Kevätristikko

Весенний кроссворд

Pojalla on kohta syntymäpäivä.
Minkä näistä lahjoista hän valitsee?
Yhdistä oikea sana oikeaan kuvaan.

У мальчика скоро День рождения.
Какой подарок он выберет?
Соедини рисунки со словами.

haarukka

вилка

poika

мальчик

teekannu

чайник

auto

машина

nalle

мишка

lamppi

лампа

nukke

кукла

Mielenkiintoista

Mielenkiintoista tietoa akvaariokaloista

Интересные факты о рыбах

Kalojen maailma on ihmeellinen ja monimuotoinen. Miksi jotkut kalat ovat saaneet kaksiosaisen nimen (siilikala, neulakala, sahakala, vasarakala jne.)? Kysymykseen ei ole kovin vaikeaa vastata. Nämä kalat yksinkertaisesti vain muistuttavat ulkomuodoltaan joko jotain eläintä tai esinettä.

Мир рыб удивителен и разнообразен.

Почему некоторым рыбам присваивают двойные названия (рыба-ёж, рыба-игла, рыба-пила, рыба-молот и так далее)? Не такой уж сложный, оказывается, вопрос. Просто эти рыбы напоминают чем-то или другое животное, или предмет.

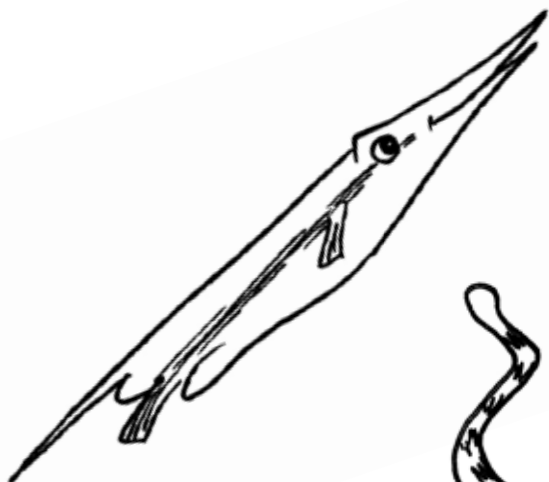

Pallokala (venäjäksi siilikala). Tämän kalan vartalo on tiheiden luupiikkien peitossa. Vaaratilanteessa kala pullistuu, jolloin se muistuttaa piikikästä palloa (siiliä).

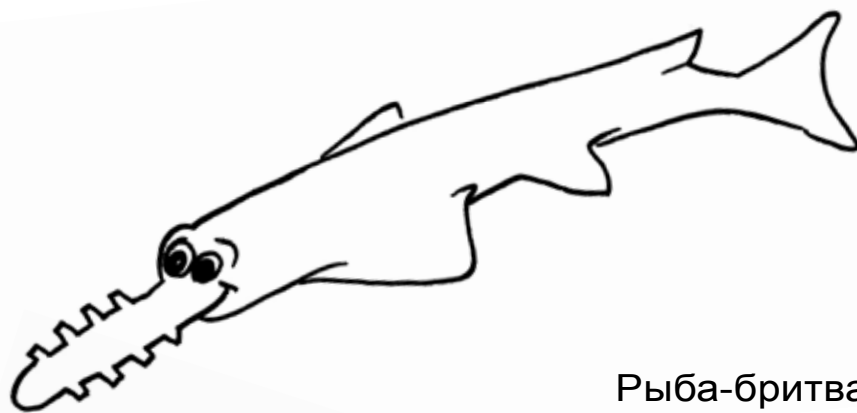
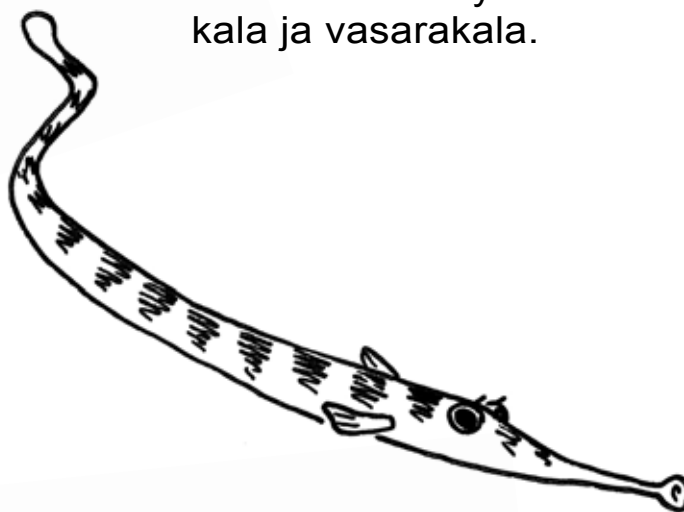
Рыба-ёж. Тело этой рыбы плотно усеяно костяными колючками. В момент опасности рыба раздувается, отчего становится очень похожа на обыкновенного ежа.

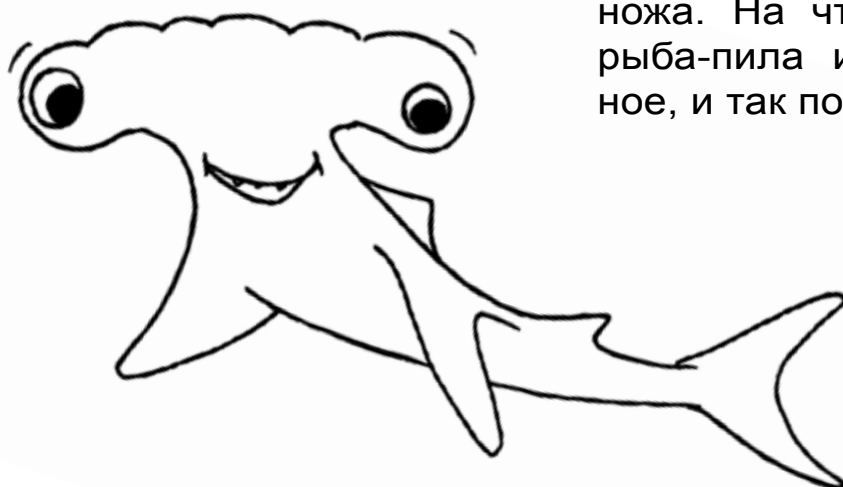
Это интересно

Partaveitsikala – sen vartalo on ohuiden, luumaisten liuskojen peitossa, jotka ovat kuin veitset kalan vartalon kulmakohdissa. Partaveitsikalaa muistuttavat myös neulakala, sahakala ja vasarakala.

Рыба-бритва,- её тонкие костяные пластинки, которые покрывают тело, образуют на краю подобие ножа. На что похожи рыба-игла, рыба-пила и рыба-молот, наверное, и так понятно всем.

Mielenkiintoista

Laivastokala. Tämä kala on saanut nimensä sen vartalolla loistavien täplien takia, jotka muistuttavat laivastounivormuun kuuluvia kiiltäviä nappeja. Laivastokalan lisäksi on myös olemassa kapteenikala ja kuningaskala. Kuningaskala on suomista koostuvan panssarin peitossa. Lisäksi jokaisen suomun päällä on piikki.

Рыба-мичман. Своим названием рыба обязана светящимся пятнышкам на теле, которые напоминают начищенные до блеска пуговицы на морском кителе. Кроме мичмана, есть ещё рыба-капитан и рыба-царь. Рыба-царь покрыта панцирем из больших чешуек. На гребне каждой чешуйки расположен шип.

Это интересно

Sammakkokala ja rupikonnakala. Sammakkokala muistuttaa sammakkoa, koska tämän kalan etuosa on pullistunut. Pullistuman päällä ei ole edes suomuja. Rupikonnakala voi taas oman pullistumansa ansioista saada aikaan hyvin korkeita kurnutusääniä.

Рыба-лягушка и рыба-жаба. Рыблягушка напоминает лягушку своим вздутым спереди телом. Это вздутие даже не покрыто чешуей. А рыба-жаба, благодаря своему пузырю может издавать очень громкие квакающие звуки.

Romanttisin nimi on kuukalalla. Sen lyhyt ja kummaltakin puolelta kapea vartalo muistuttaa muodoltaankin kuuta.

Рыба с самым романтичным названием - рыба-луна. Короткое, сжатое с двух сторон тело этой рыбы действительно напоминает по форме луну.

Mielenkiintoista

Maailman suurin kala

Самая большая рыба на земле

Suurimman kalan arvokkaan tittelin on saanut kaikille tuttu valashai. Tästä nimityksestä tulee entistä merkittävämpi ottaen huomioon sen, että valashai on suurin kala mitä maan päällä on koskaan ollut. Ainakaan toistaiseksi tätä väitettä ei ole kukaan onnistunut kumoamaan.

Valashaista oli pitkään hyvin vähän tietoa: sen elintavoista, ravintotottumuksista, lisääntymisestä. Valashai oli ihmisille arvoitus. Voidaan sanoa, että kaikki tieto tästä merten ja valtameren asukkaasta on saatu vasta viime aikoina.

Ei ole yllättävää, että valashaita pidettiin pitkään julmana meripetona, joka tappaa kaikki, jotka sitä lähestyvät.

Todellisuudessa valashai voi kasvaa jopa kahdeksantoista metrin pituiseksi (!), ja sen ravinto koostuu pikkuruisista kalalajeista, pienistä äyriäisistä ja planktonista.

Valashaiden eliniästä on eriäviä mielipiteitä. Osa tiedemiehistä puhuu neljästäkymmenestä - viidestäkymmenestä vuodesta, toiset puhuvat luvusta kuusikymmentä.

Maailman suurimmat kalat asuvat lämpimissä ja matalissa trooppis-

Почётный титул самой большой рыбы принадлежит всем известной китовой акуле. Причём, это звание становится более весомым, если учесть, что китовая акула – самая большая рыба из всех когда-либо существовавших на земле. По крайней мере, пока эти данные никому не удалось опровергнуть.

О китовой акуле долгое время было очень мало сведений, её образ жизни, питание, размножение, сфера обитания оставались для человека загадкой. Можно сказать, что все знания об этой обитательнице морей и океанов были получены в последнее время.

Не удивительно, что долгое время китовую акулу считали грозным морским хищником, несущим смерть каждому, кто посмеет приблизиться к нему.

В действительности же огромное существо, способное достигать в длину до восемнадцати метров (!), питается мелкой рыбёшкой, рачками и планктоном.

Сведения о продолжительности жизни китовых акул различны. Одни учёные говорят о сорока –

Это интересно

sa vesissä. Heidän voi nähdä uivan ylpeinä yksin sekä lähes sadan yksilön kalaparvessa.

Valashai on maailman taianomaisin kala. Yhtä valashain salaisuutta tiedemiehet eivät ole vielä onnistuneet selvittämään: monet valashait kerääntyvät vuosittain samaan aikaan Ningaloo-koralliriutalle Länsi-Australian rannikolle. Mutta mikä houkuttelee valashait sinne?

Tämä ei ole suinkaan merten kuningattaren ainut salaisuus. Kiinnostuneille suosittelen V.G Springerin & Dz. P. Poldan kirjaa ”Valashaita koskevat kysymykset ja vastaukset”.

пятидесяти годах, другие приводят цифру шестьдесят.

Места обитания самых больших рыб - это воды тропических морей, тёплые и неглубокие. Их можно встретить как плавающих в гордом одиночестве, так и в стае. Количество рыб в такой стае достигает ста.

Китовая акула – самая загадочная рыба. Одна из её тайн до сих пор не разгадана учёными: ежегодно в одно и то же время множество китовых акул собирается около рифа Нингейлу у берегов Западной Австралии. Что привлекает китовых акул сюда?

Это не единственная тайна королевы подводного мира. Для интересующихся советуем обратиться за ответами к книге В. Г. Спрингера и Дж. П. Голда «Акулы в вопросах и ответах».

Mielenkiintoista

Maailman rauhallisimmat kalat

Самые мирные рыбки

Vedenalainen maailma on yllättävä ja monipuolinen. Voi miten paljon siellä onkaan värejä ja muotoja! Myös merten syvyyksien asukkaiden määrä on ällistyttävä. Niiden elämää ja käyttäytymistapoja kuvailemalla tullaan yhä varmemmiksi siitä, että monilla vedenalaisilla asukkailla on omat luonteenpiirteensä ja tapansa.

Esimerkkinä voidaan käyttää lajia nimeltään *Labroides dimidiatus*, joka tunnetaan paremmin nimeltä huulikala. Tämän kalan erityispiirteenä on ihmeellinen rauhallisuus. Piirre toimii huulikaloilla kuin bumerangi – se ulottuu kauas ja palaa takaisin.

Huulikalat pitävät puhtaudesta. Niiden elämä on jatkuvaa isojen kalojen, ja jopa petokalojenkin, ”siivoamista”. Huulikaloille siivoaminen on ravinnon hankkimisen keino: isoilla pehmeillä huulillaan ne purevat pois kasvannaisia ja loisia ”asiakkaidensa” kyljistä ja vatsaista. Heidän toimintansa on verrattavissa autopesulan toimintaan.

Tutkijat ovat seuranneet *Labroides dimidiatus* lajin tyypillisiä käyttäytymispiirteitä havaiten mielenkiintoista säännönmukaisuutta. Kun petokalat lähestyvät vedenalaista autopesulaa, ne ilmaisevat yllättäen suurta lojaalisuutta mahdollista ruo-

Подводный мир удивителен и разнообразен. Как много здесь красок и форм. Поражает также количество обитающих в морских глубинах существ. Описывая их жизнь, особенности поведения, убеждаешься, что многие подводные жители имеют свой характер и привычки.

Возьмём, к примеру, *Labroides dimidiatus* или, говоря по-простому, губана. Эту рыбку характеризует удивительное миролюбие. Причём это чувство, как бумеранг, отбрасываемый вдаль, возвращается к ним.

Губаны – рыбки-чистильщики. Их жизнь – это постоянная «уборка» более крупных рыб, а часто и хищников. Для губанов чистка – способ добывания пищи: они своими большими мягкими губами скусывают наросты и паразитов с боков и живота «клиентов». Их деятельность можно сравнить с работой автомойки.

Изучая особенности поведения *Labroides dimidiatus*, учёные выяснили некую интересную закономерность. Подплывая к подводной автомойке, хищники вдруг проявляют невероятную лояльность к потенциальной пище, а та, в свою

Это интересно

kaansa kohtaan eivätkä huulikalat puolestaan hermoile lainkaan terävähampaisten lajikumppaniensa läheisyydessä.

Mikä on tämän aselevon syy? Tiedemiehet tekivät kokeen: he laittoivat huulikalat ja petokalat keinotekoiselle riutalle ja seurasivat niiden käytöstä.

Tutkijat huomasivat, että petokalat saivat huulikaloilta VIP-kohtelun ollessaan puhdistuksessa. Petokaloja toisin sanoen rapsuteltiin ja siliteltiin kolme kertaa kauemmin ja enemmän kuin tavallisia kaloja.

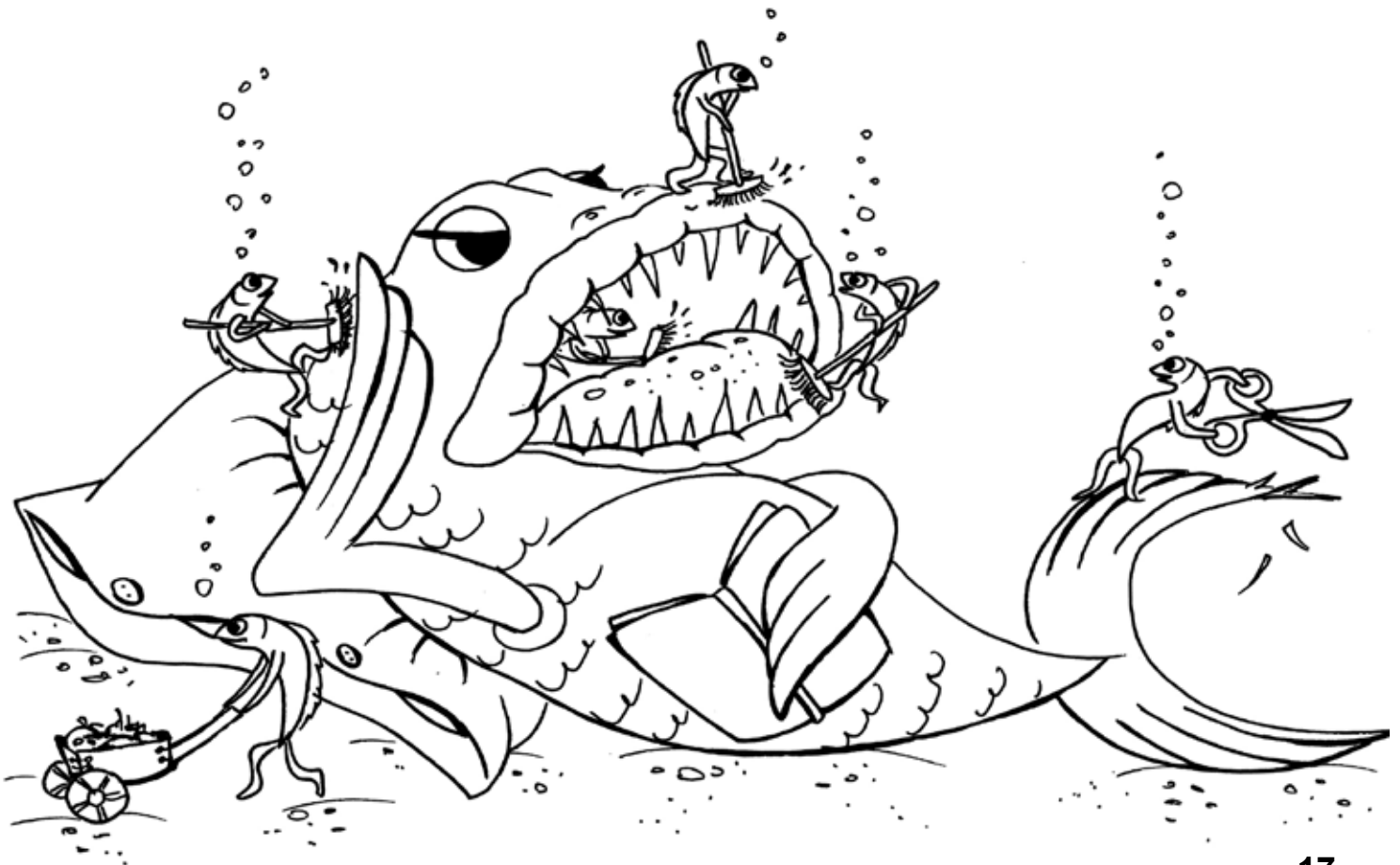
Tällä tavoin huulikalat saivat aikaan sen, että petokalat vaipuivat rauhalliseen uneen, mikä mahdollisti puhdistussession.

очередь, не нервничает в присутствии зубастых собратьев.

В чём причина такого перемирия? Учёные провели эксперимент: они поместили губанов и хищных рыб в искусственный риф и следили за их поведением.

Исследователи заметили, что хищники в мойке губанов попадали в разряд вип-клиентов, то есть их почёсывали и поглаживали в три раза дольше и больше, чем «обычных рыб».

Таким образом, губаны добивались того, что хищные рыбы впадали в мирное сонное состояние и спокойно позволяли проводить сеанс чистки.

Mielenkiintoista

Maailman pienin kala

Vuosina 2004–2005 tiedotusvälineissä käytiin maailmanlaajuinen keskustelu maailman pienimmän kalalajin löytymisestä. Ensimmäisinä löydöstä ilmoittivat australialaiset ja amerikkalaiset, ja vuoden päästä brittiläiset kala- ja vesitutkijat tekivät ilmoituksen samasta asiasta. Mutta kuten kävi ilmi, tämä löytö oli alun perin tehty jo vuonna 1925.

Eli vuonna 2004 australialaiset tiedemiehet ilmoittivat maailmanlaajuisesti lajin stout infantfish löytymisestä. Tiedemiehet löysivät pienen kalan Suuren koralliriutan laguuneista. Aikuinen kala oli maksimissaan 8 millimetriä pitkä. Mutta vuoden päästä tämä löytö oli jo unohtunut.

Vuonna 2005 brittiläiset kala- ja vesitutkijat tekivät ilmoituksen ennätyksestä. He olivat löytäneet Sumatran suovesistöistä kalan, jolle annettiin nimeksi *Paedocypris progenetica*. Brittitutkijoiden löytämän kalan pituus oli myös noin kahdeksan millimetriä. Tutkijat eivät alkaneet vertailemaan näitä kaloja keskenään. He tekivät päätöksen, että ensimmäinen kala on pienin merivedessä elävä kala, ja toinen on pienin makeavedessä elävistä kaloista. Mutta...

Muutama kuukausi jälkeenpäin tutkijat tekivät jälleen yllättävän löydön. Amerikkalainen tutkija Ted Pitz näytti kaikille piirroksia ja valokuvia

kalasta, jonka pituus on maksimissaan seitsemän kokonaista ja kolme kymmenesosa millimetriä.

On yleisesti tiedossa, että urokset ja naaraat eroavat usein kooltaan. Niin kävi myös tällä kertaa. Tuli ilmi, että *Photocorynus spiniceps* lajin urokset ovat hieman pienempiä kuin lajin naaraat. Yleisellä tasolla voidaan sanoa, että *Photocorynus spiniceps* on pienin selkärangallisista maan asukkaista.

Muistutetaan vielä kerran, että ensimmäisen kerran *Photocorynus spiniceps* kalalaji löydettiin jo vuonna 1925 brittiläisen Charles Teit Reaganin toimesta. Meidän aikakautemme tutkijat tunsivat vain huonosti kala- ja vesitutkimuksen historiaa. Australialaisten löytämää stout infantfish lajia ei voida myöskään laskea uusien löytöjen piiriin. Australialaisten tutkijoiden mukaan kalalaji oli löydetty jo vuonna 1979, mutta tutkijat eivät olleet halunneet ilmoittaa löydöstään ilman vedenpitäviä todisteita.

Самая маленькая в мире рыбка

В 2004 и 2005 годах средства массовой информации активно обсуждали на весь мир открытие самой маленькой в мире рыбки. Сначала об открытии заявили австралийцы и американцы, а через год практически об этом же заявили британские ихтиологи. Но, как оказалось, эта рыбка была открыта ещё в 1925 году.

Итак, в 2004 году австралийские учёные заявили на весь мир об открытии stout infantfish. Нашли эту маленькую рыбку в коралловых лагунах Большого Барьерного рифа. Длина взрослой рыбки не превышала восьми миллиметров. Но уже через год все благополучно забыли об этом открытии.

В 2005 году уже британские ихтиологи объявили о рекорде. Они в суматранских болотах обнаружили рыбку, которую назвали Paedocypris progenetica. Длина рыбки, открытой англичанами, составляет тоже около восьми миллиметров. Сравнить два этих вида не стали. Решили первую рыбку считать самой маленькой среди морских, а другую – среди пресноводных. Но...

Несколько месяцев спустя учёные сделали ещё одно не менее удивительное открытие. Американский исследователь Тед Питч показал всем рисунки и фотогра-

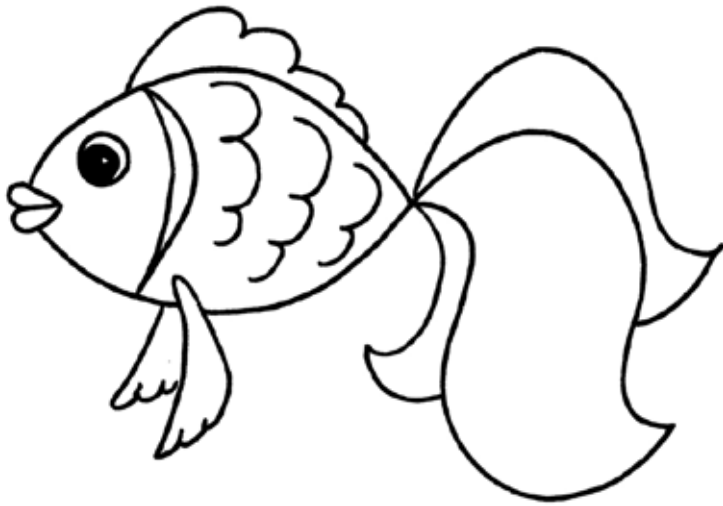
фии рыбки, максимальный размер которой не превышает семи целых и трёх десятых миллиметров.

Всем известно, что самцы и самки довольно часто различаются размерами. Так произошло и на этот раз. Оказывается самцы вида Photocorynus spiniceps в несколько раз меньше особи противоположного пола. По большому счёту, Photocorynus spiniceps является и самым маленьким позвоночным на Земле.

Остаётся только ещё раз напомнить, что впервые вид Photocorynus spiniceps был открыт в 1925 году англичанином Чарльзом Тэйтом Реганом. Наши современники просто плохо изучали историю ихтиологии. Вид stout infantfish, найденный австралийцами, тоже не новинка. Он был открыт, по их словам, в 1979 году. Просто они побоялись заявить об открытии без неоспоримых доказательств.

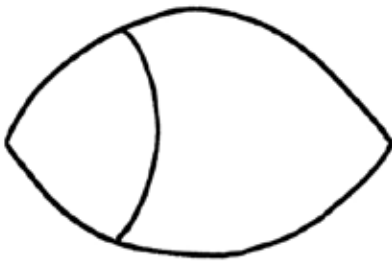
Opetellaan piirtämään

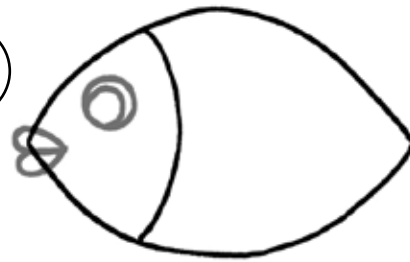
Nämä sivut auttavat sinua piirtämään kultakalan lyijykynän ja kumin avulla

Ребята, эти страницы помогут вам научиться рисовать золотую рыбку с помощью карандаша и резинки.

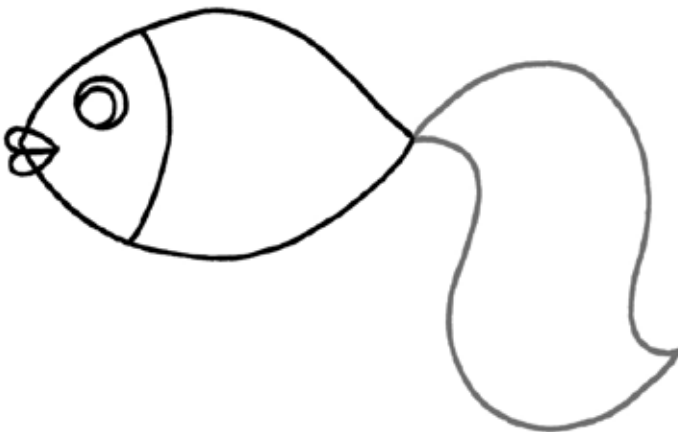
1

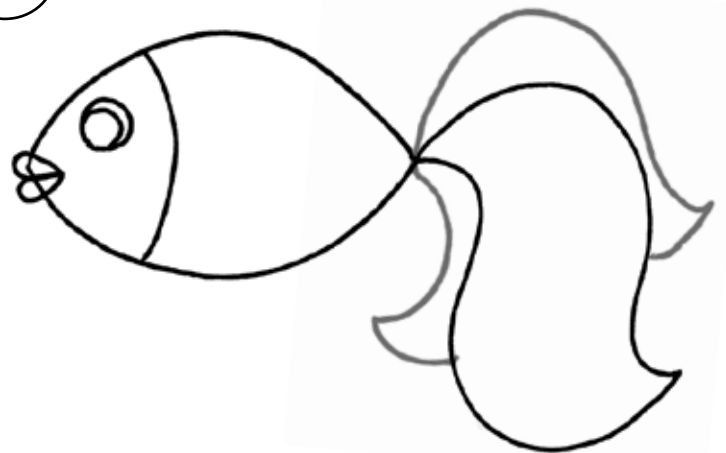
2

3

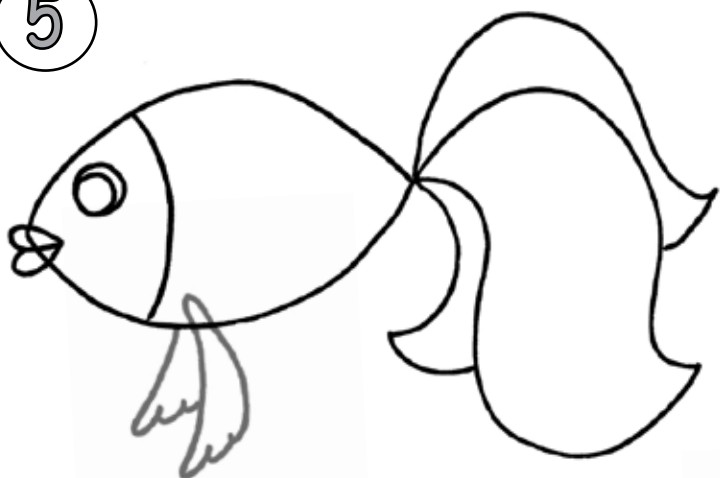

4

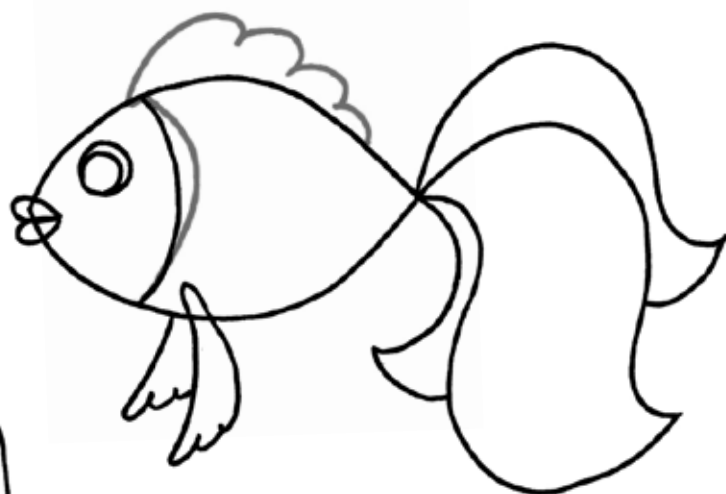

Учимся рисовать

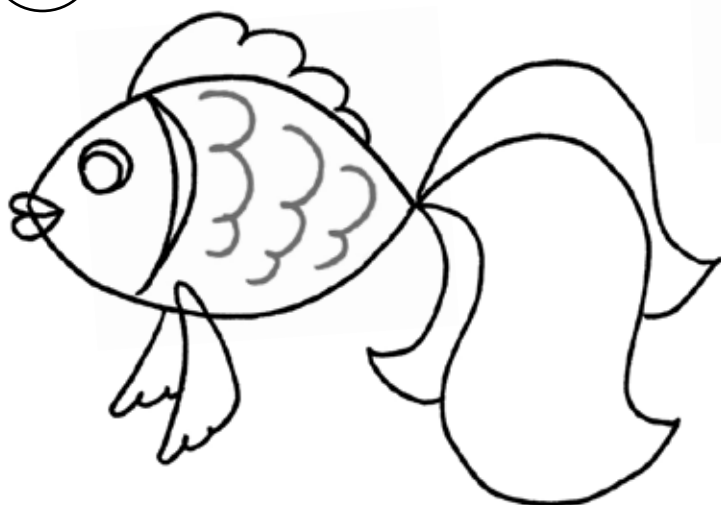
5

6

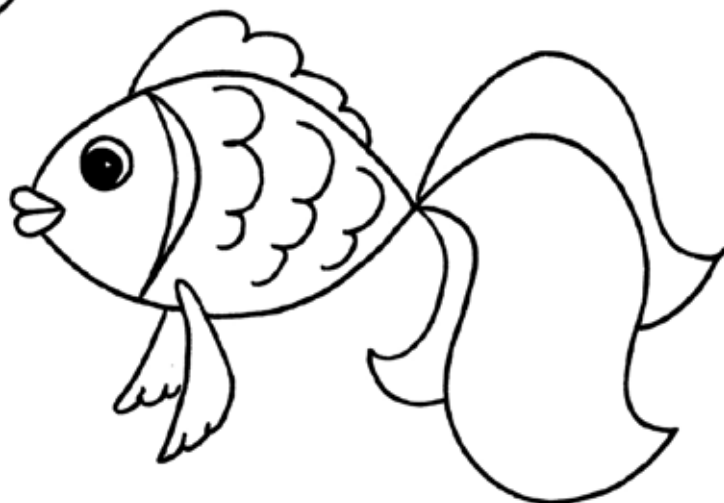

7

Lopuksi voit värittää kultakalan värikynillä.

А теперь раскрасьте цветными карандашами.

Lapset ja lemmikkieläimet Kuka, milloin ja miksi

Erona liikkumattomiin leluihin eläin hengittää, juoksee ja leikkii aktiivisesti jakaen osan huolista ja jännitteistä lasten kanssa. Mahdollisuus jutella, valittaa huolistaan ja hellitellä eläinten kanssa on lapsille äärimmäisen tärkeää erityisesti silloin, kun he saavat vähän huomiota aikuisilta.

Sulkeutuneille, aroille ja ujoille lapsille marsu, kissa tai koira toimii usein ystävän korvikkeena: sen kanssa jaetaan salaisuuksia, suruja, iloja. Lapsen lähellä olemalla eläin helpottaa lapsen yksinäisyyttä erityisesti silloin, kun vanhemmat keskittyvät omaan elämäänsä.

Eläinten rooli lapsen elämässä

Warwikin yliopiston tiedemiehet ovat ensimmäisinä todenneet lasten suuren kiintymyksen eläimiin. He totesivat kyselyn tulosten perusteella, että eläimistä voi tulla lapsen tärkeimpiä kumppaneita. Kyselyn kohteena oli 7-8-vuotiaiden lasten ryhmä. 90% lapsista merkitsi lemmikin 10 elämänsä tärkeimmän asian joukkoon. Lisäksi joillekin lapsille koira tai kissa osoittautui tärkeämmäksi kuin sukulaiset tai opettajat! Silti tämän listan kärjessä ensimmäisellä sijalla olivat äidit ja toisella isät.

Lapset näkevät lemmikkien roolin elämässään hyvin totuudenmukaisena. Yksikään lapsi ei esimerkiksi odottanut lemmikiltään apua sairaustapauksessa. Koira oli kuitenkin nimitetty tässä yhteydessä tärkeimmäksi keskustelukumppaniksi, joka antaa lohtua surujen aikana ja varjelee salaisuuksia. Yleisesti ottaen lapsen ja lemmikin suhteeseen kuuluivat kiintymys, luottamus ja konfliktien puute.

Monet eläinten vastustajat voivat käyttäytyä toisin: tällainen lapsi ei opi välittämään, eikä olemaan lempeä, mutta hän saattaa kiusata kissan- tai koiranpentua. Ensinnäkin eläimen kiusaaminen ei ole helppoa – jopa pieni kissanpentu on kyvykäs puolustautumaan, tai ääritapauksessa menemään piiloon. Toiseksi, kaikki riippuu lapsen vanhempien suhtautumisesta eläimeen, sillä lapsi tulee matkimaan heidän käytöstään. Jos vanhemmat ottavat koiran- tai kissanpennun vastaan uutena perheenjäsenenä, eläimestä tulee lapsen ystävä. Jos he päinvastoin suhtautuvat eläimeen kuten sisustusesineeseen, lapsi oppii pian olemaan välinpitämätön ja julma kaikkia eläviä olentoja kohtaan.

Vanhemmat, jotka ovat päättäneet hankkia lemmikin taloonsa, joutuvat vielä yhden kysymyksen eteen. Tämä kysymys on: mikä eläin sopii lapselle parhaiten? Osa asiantuntijoista neuvoo ottamaan huomioon lapsen temperamentin tai persoonallisuustyyppin. Esimerkiksi introvertti, flegmaattinen lapsi tarvitsee eläimen, jonka kanssa voi kommunikoida äänien ja kosketuksen avulla. Sopivia eläimiä tähän ovat: marsut, hamsterit ja hiiret. Tässä tilanteessa pitää ottaa huomioon myös eläinkunnan edustajien vaatimukset. Kuten on yleisesti tiedossa, iloiset ja aktiiviset ihmiset sopivat paremmin yhteen lemmikkilintujen kanssa: synkässä ja kolkossa ympäristössä linnut sairastuvat nopeasti ja voivat jopa menehtyä jatkuvan stressin seurauksena.

Kilpikonnat ovat pikkulasten mielestä tylsiä: niiden toiminnan seuraaminen on mielenkiintoista, mutta seurustelu niiden kanssa on mahdotonta. Tämän takia niiden isännät ja emännät menettävät mielenkiintonsa niihin hyvin nopeasti.

Akvaariokalat sopivat parhaiten rationaalisille, keräilytaipumuksia osoittaneille lapsille, jotka tietävät mitä he

haluavat elämältään. Kalat sopivat myös rauhattomille, tunteikkaille lapsille – hitaasti uivien kalojen pitkäjänteinen seuraaminen rauhoittaa jokaisen hermoja.

Eläinten vaikutus lapsen kokonaisvaltaiseen persoonallisuuden kehittymiseen

Älyllinen kehitys

- Kotieläin on ensimmäinen kosketus luontoon. Lapsi näkee eläimen, kurkottaa sitä kohti, oppii uusia nimiä, huomioi eroja, oppii miten eläin käyttäytyy.
- Eläin toimii aistien kehityksen lähteenä. Yhtäkään opettavaa lelua ei voi verrata elävään olentoon. Lapsi hahmottaa ja vastaanottaa objekteja aistinelintensä kautta: muotoja, kokoja, värejä, hajuja, tilallisia suhteita, liikettä, pehmeyttä, karvapeitteen pöyhettä jne.
- Eläimet ovat loogisen ajattelun kehittymisen lähde. Eläinten olemuksen perusteella lapset oppivat näkemään yhteyksiä ja säännönmukaisuuksia: kissa naukuu ruokakupin äärellä – se on nälkäinen; hilleri hyppii korkealle ja äänтелеe – se haluaa leikkiä; se vaanii – eli metsästää.
- Eläimet ovat monen toiminnan lähde – havainnoinnin, leikin, työskentelyn, luovuuden jne. Näiden toimintojen seurauksena mielenkiinto eri ilmiöitä kohtaan lisääntyy ja havainnointikyky sekä mielikuvitus kehittyvät.

Eläimet – moraalisen kasvatuksen lähde

- Eläin on ensimmäisten surujen ja ilojen lähde. Lapsi kokee myönteisiä tunteita ollessaan vuorovaihtuksessa eläimen kanssa, mikä on tärkeää, sillä nyky-yhteiskunnalle on ominaista juuri positiivisten elämysten puute.
- Vuorovaikutusprosessissa lapsen esteettisyyden tunne ja kyky kehittyvät. He oppivat näkemään luonnollisen kauneuden.
- Toimiessaan eläimen kanssa lapsi opettelee ilmaisemaan hellävaraista (passiivista) ja suojelevaa (aktiivista) suhtautumista eläimeen ja maailmaan kokonaisuudessaan. Tällä tavoin lapsi oppii ekologisen kulttuurin perusteita, jotka ovat tärkeä osa henkistä kulttuuria.

Eläimet – esteettisen kasvatuksen ja kehityksen lähde

Luonnollisuus ja luonnon kauneus motivoivat lasta taiteeseen. Lapset pyrkivät ilmaisemaan kokemuksiaan eläimen kanssa omilla runoissaan, kertomuksissaan ja tietenkin toiminnassaan.

Дети и домашние животные Кто, когда и зачем

В отличие от статичной игрушки, животное дышит, бежит, активно играет, забирая часть тревог и напряжения у детей. Возможность поговорить, пожаловаться, поласкаться с домашними животными необходима детям, особенно когда взрослые уделяют им мало внимания.

У замкнутых, робких, нерешительных детей хомячок, кошка или собака часто заменяют друга: им доверяют тайны, печали и радости. Своим существованием рядом с ребёнком животные сглаживают его одиночество, особенно когда родители заняты своей жизнью.

Роль животных в жизни детей

Учёные университета Варвик впервые подтвердили сильную привязанность детей к домашним животным. Данными опроса они доказали, что животные могут стать важнейшими партнёрами детей. Ими была опрошена группа детей в возрасте 7-8 лет. 90% детей поставили домашних питомцев в список 10 наиболее важных компонентов своей жизни, при этом для некоторых из них собака или кошка были важнее родственников или учителей! Однако, на первом месте в этом списке всё же стоят мамы, на втором - папы.

Роль животных в своей жизни дети оценивают очень реалистично. Например, ни один ребёнок не ожидал помощи от своего животного в случае болезни. Но при этом, в первую очередь, собака была названа наиболее излюбленным собеседником, дающим утешение в горе или хранителем тайны. В общем, по словам детей, их отношение к животным обуславливалось привязанностью, доверием и отсутствием конфликтов.

Многие противники животных могут возразить: иной малыш не только не научится любви и состраданию, но измучит самого котёнка или щенка. Во-первых, измучить зверька не так-то просто — даже маленький котёнок способен постоять за себя или, в крайнем случае, просто спрятаться. А, во-вторых, всё зависит от отношения к животному взрослых — малыш будет копировать их поведение. Если родители принимают щенка или котёнка как нового члена семьи, то для ребёнка он станет другом, если же животное существует как предмет интерьера, то и ребёнок быстро научится равнодушию и жестокости по отношению к любому живому существу.

Ещё один вопрос, который возникает перед родителями, всё-таки решившимися на живность в доме, это - **кто больше подходит малышу.** Некоторые специалисты советуют ориентироваться на темперамент и тип личности ребёнка. К примеру, интровертному, флегматичному нужен зверёк, с которым можно было бы общаться с помощью звуков и прикосновений: морские свинки, хомячки, мышки. При этом нужно учитывать и притязания самих представителей фауны. Как известно, люди весёлые и активные лучше уживаются с пернатыми: в гнетущей, унылой атмосфере птицы быстро заболевают и могут даже умереть от постоянного стресса.

С черепаками малышам скучно: наблюдать за ними неинтересно, общаться невозможно, и потому очень быстро хозяева вообще перестают обращать на них внимание.

Аквариум с рыбками больше подойдёт детям рациональным, склонным к коллекционированию, знающим, чего хотят от жизни, а также беспокойным, легко-возбудимым — длительное созерцание неторопливо плавающих рыб успокоит любую нервную систему.

Влияние животных на полноценное развитие личности ребёнка

Интеллектуальное развитие

- Животные являются источником первых знаний о природе. Ребёнок видит животное - он к нему тянется, распознаёт названия, отмечает различия, познаёт его поведение.
- Животные являются источником развития сенсорики. Ни одна обучающая игрушка не может сравниться с природой. Ребёнок непосредственно через органы чувств воспринимает объект: форму, величину, цвет, запах, пространственное расположение, движения, мягкость, фактуру шерсти и т.д.
- Животные являются источником развития логического мышления. На основе представлений о животных, дети учатся видеть связи и зависимости: киса мяукает у миски - голодная, хорёк высоко подпрыгивает, гулит - хочет поиграть, затаился - охотится.
- Животные - источник для различных видов деятельности: наблюдение, игра, труд, творчество и т.д. В результате формируется любознательность, наблюдательность, развивается фантазия.

Животные - источник нравственного воспитания

- Источник первых переживаний и радости. Ребёнок испытывает положительные эмоции в общении с животным. В современном обществе этого как раз больше всего и не хватает - положительных переживаний.
- В процессе общения у ребёнка развиваются чувства прекрасного. Они учатся видеть естественную красоту.
- В процессе деятельности ребёнок учится проявлять бережное (пассивное) и заботливое (активное) отношение к животному миру в целом. Таким образом, у ребёнка формируются основы экологической культуры, которая является составной частью духовной культуры.

Животные - источник эстетического воспитания и развития

Натуральная и естественная красота побуждает детей к творчеству. Дети стремятся отражать свои переживания с животным в детских стихах, рассказах собственного сочинения и, конечно же, в рисунках.

Työhön kasvattamisen lähde

Havainnoinnin aikana lapsi tutustuu yksinkertaisiin työprosesseihin. Aikuisen ohjauksessa lapselle muodostuvat perustaidot, joita tarvitaan eläinhoidossa. Hän saa myös lisätietoa elinehdoista luonnossa ja kotiolosuhteissa.

Fyysisen kasvatuksen lähde

Eläimet ovat terveyden vahvistamisen ja henkisen kehityksen lähteitä. Lisäksi koiran, hillerin, kanin jne. ulkoiluttamisen ja hoitamisen aikana lapset kehittyvät fyysisesti.

Kuka ja milloin

3-4 -vuotias lapsi

3-4 -vuotiaana lapsi havainnoi aktiivisesti ympäröivää maailmaa. Psykologit ovat sitä mieltä, että juuri tässä vaiheessa lapsen persoonallisuus alkaa olla vakaalla perustalla. **Lapselle voidaan hankkia lemmikki, mutta lemmikin hoitaminen on toistaiseksi aikuisten vastuulla.** Tämän ikäryhmän lapsille sopivia lemmikkejä ovat: akvaariokalat, linnut, marsu tai kani. Ensin lapselle pitää näyttää kyseinen lemmikki, kertoa sen käytöksestä ja ominaisuuksista. Aluksi lapsi seurailee miten aikuiset hoitavat eläintä. Jonkin ajan kuluttua kannattaa vähitellen totuttaa lapsi hoitamaan eläintä itse.

Kannattaa pitää mielessä se, että lapsen kiinnostus voi ilmetä mitä odottamattomissa muodoissa: pikkulapsi pitää kalasta ja laittaa käden akvaarioon, jotta voisi pitää kalaa kädessään; lapsi haluaa silittää lintua, mistä seuraa se, että lintu jää ilman pyrstöä. Tämän takia kannattaa olla aina valppaana ja pysäyttää ajoissa tämäntapaiset yritykset selittäen lapselle, ettei näin pidä toimia ja että kala tai lintu voi sairastua.

5-6 -vuotias lapsi

Tässä iässä lasta voi jo systemaattisesti opettaa hoitamaan eläimiä. Vanhempien pitää yrittää kehittää lapsessa niitä ominaisuuksia, joita tarvitaan eläinhoidossa. Lapsi pääsee toimimaan itsenäisesti ja vastuualueet laajentuvat: lapsille voi esimerkiksi opettaa miten akvaariota pyyhittää ulkopuolelta ja miten puhdistetaan juoma- ja ruokakuppeja. Lapsen tulee silti suorittaa nämä kaikki toiminnot aikuisten valvonnassa. Kun vanhemmat totuttavat lapsensa eläimen hoitoon, heidän tulisi kiinnittää huomiota hoidettavaan eläimeen ja sen käyttäytymiseen: jos lapsella säilyy kiinnostus lemmikkiinsä, hän suostuu helpommin hoitamaan sitä.

Sopivia lemmikkejä tämän ikäryhmän lapsille ovat: **akvaariokalat, linnut, marsut, kani, hamsteri, rotta.**

7-8 -vuotias lapsi

Tässä iässä lapsi pystyy huolehtimaan lemmikistään lähes itsenäisesti. Antakaa lapsille luettavaksi kertomuksia eläimistä. Tämän lisäksi vielä tänäkin päivänä ilmestyy loistava lehti Junij naturalist (Юный натуралист), jota on julkaistu jo useamman sukupolven ajan Venäjällä. Suomessa eläimistä kerrotaan mm. lehdessä, jonka nimi on Lemmikki.

Aikuisten pitää saada lapset ymmärtämään se, että lemmikkieläimille pitää luoda luonnonmukaiset olosuhteet, että eläintä pitää ruokkia luonnonmukaisella ravinnolla.

On hienoa, jos voitte **hankkia lapsellenne useamman eläimen**, esimerkiksi akvaariokalat ja papukaijan. Näin lapsi voi saada vertailevia havaintoja ja erilaista hoitokemusta.

Tämän ikäiselle lapselle voi myös hankkia niitä lemmikkejä, joita suositellaan aiemmille ikäryhmille. Lapselle voi myös hankkia kissan tai koiran, mutta kaikkea vastuuta tällaisen ”vakavan” eläimen hoitamisesta ei tulisi laittaa kokonaan lapsen harteille.

Mitä kannattaa ottaa huomioon ennen lemmikin hankkimista

Ennen kaikkea täytyy ymmärtää se, että joka tapauksessa te hankitte eläimen myös itsellenne, ettekä vain lapsellenne. Jos lapsenne on lisäksi nuori, suurin osa eläimen hoitoa koskevista askareista ja vastuusta jää teidän harteillenne, vaikkakin lapsi vakuuttelisi teille päinvastaista. Kysykää siis itseltänne, oletteko valmiit hankkimaan kotiin eläimen, joka vaatii paljon huomiota, aikaa, hoitoa, vuorovaikutusta sekä rahallisia kuluja. Kysykää lisäksi, ovatko kaikki perheenne jäsenet valmiita tähän. Lemmikistähän kuitenkin tulee lähes uusi perheenjäsen. Lisäksi on mietittävä sitä, kuka jää hoitamaan eläintä kun koko perheenne lähtee lomalle.

Tässä kysymyksessä tärkeällä sijalla ovat myös asuinolosuhteet. Mikäli asutte omakotitalossa, voitte hankkia minkä eläimen hyvänsä. Luultavasti teillä onkin jo useampi lemmikki. Pienikokoiseen asuntoon ei kannata hankkia isokokoisia koiria, ja jos asuinolosuhteenne ovat kovin ahtaat, jopa hamsteri voi osoittautua ”ylimääräiseksi” perheessänne.

Jos ette ole valmiita hoitamaan lemmikkiä, on parempi olla kokonaan hankkimatta sitä. Jos käy niin, että joudutte luopumaan lemmikistänne, siitä voi tulla suuri tragedia niin lapselle, kuin lemmikillekin.

Eläimiin liittyvät vaarat

Eläimet voivat aiheuttaa lapsille myös vaaratilanteita. Ne voivat ennen kaikkea toimia allergioiden aiheuttajina. Jos lapsellanne tai teillä itsellänne on allergisia oireita, lemmikkiä ei kannata hankkia. Lisäksi kissat, koirat ja jyrksijät voivat toimia erilaisten infektioiden välittäjinä. Ja lapsihan on hyvin altis näille. On olemassa myös fyysinen vaara, jos otatte kotiinne ison tai aggressiivisen luonteen omaavan koiran. Nämä kaikki vaarat on kuitenkin mahdollista minimoida, kun valitsette oikeanlaisen lemmikin, koulutatte sen vastuullisesti ja hoidatte sitä perusteellisesti.

Punnitkaa ”puolesta” ja ”vastaan” olevat seikat, ja valitkaa sellainen lemmikki joka sopii parhaiten lapsellenne. Uskokaa, lemmikin tulo kotiin on lapselle suuri onni!

Lähde: <http://vospitalka.narod.ru/>
<http://www.ferretclub.ru/>
<http://www.womens-news.net/>

Источник трудового воспитания

В процессе наблюдения, ребёнок знакомится с несложными трудовыми операциями. Под руководством взрослых у него формируются элементарные навыки по уходу за животными. Приобретаются дополнительные сведения об условиях жизни в природе и в домашних условиях.

Источник физического развития

Животные - источник укрепления здоровья, психического развития: в процессе прогулок с собакой, хорьком, кроликом и т.д., в процессе труда дети также совершенствуются физически.

Кто и когда

Ребёнок 3-4 лет

В 3-4 года ребёнок активно познаёт окружающий мир. Психологи считают, что именно на данном этапе развития завершается формирование личности. **Для ребёнка уже можно завести первое домашнее животное, но ухаживать за ним придётся пока взрослым.** Животные, подходящие для детей данного возраста: аквариумные рыбки, птицы, морская свинка или кролик. Сначала нужно показать животное ребёнку, рассказать о его повадках, характерных особенностях. Первое время ребёнок будет просто наблюдать за тем, как взрослые ухаживают за живностью, затем постепенно следует привлекать его к уходу.

Нужно помнить о том, что интерес детей проявляется порой в самых неожиданных формах: малышу очень нравится рыбка, и он запускает руку в аквариум, чтобы подержать её в руке; хочет погладить птичку, в результате чего она остаётся без хвоста. Поэтому следует всегда быть настороже и вовремя останавливать подобные действия детей, объясняя им, что так делать нельзя, рыбка или птичка может заболеть.

Ребёнок 5-6 лет

В данном возрасте дети уже могут систематически привлекаться к уходу за животными. Родители должны стремиться выработать у детей определённые навыки ухода за животными. Детям представляется большая самостоятельность, расширяются обязанности детей: их можно, например, научить, как протирать наружные стенки аквариума, мыть поилки и кормушки. Но все приёмы ухода ребёнок должен осуществлять под присмотром взрослых. Привлекая детей к уходу, родителям следует обращать их внимание на животных, за которыми дети ухаживают, на их поведение: если у ребят поддерживается интерес к животным, они охотнее откликаются на предложение ухаживать за своими любимцами.

Подходящие для данного возрастного периода животные: **аквариумные рыбки, птицы, морская свинка, кролик, хомячок, крыса.**

Ребёнок 7-8 лет

В этом возрасте ребёнок может ухаживать за своим питомцем практически самостоятельно. Давайте детям читать рассказы о животных, кроме того, всё ещё выходит замечательный журнал, на котором выросло не одно поколение, «Юный натуралист».

Взрослые должны подводить детей к пониманию того, что для животных надо создавать условия близ-

кие к природным, кормить животных надо тем, что они едят в природе.

Замечательно, если вы сможете завести для ребёнка не одно, а **несколько разных животных**, например, аквариумных рыбок и волнистого попугайчика. Так ребёнок получит сравнительные наблюдения за поведением, навыки ухода за разными животными.

В данном возрасте можно завести ребёнку тех же животных, что и для более ранних возрастных периодов. Можно завести кошку или собаку, но полностью перекладывать уход за таким «серьёзным» питомцем пока на ребёнка не стоит.

О чём стоит подумать, прежде чем завести животное

Прежде всего, нужно понимать, что животное в любом случае вы заводите не только ребёнку, а в том числе и себе, и что если ребёнок ещё мал, большая часть забот и обязанностей по уходу за животным ляжет на ваши плечи. Даже если сам ребёнок уверяет вас в обратном. Поэтому спросите себя, готовы ли вы сами завести дома животное, требующее много внимания, времени для ухода и общения, а также денежных затрат, готовы ли к этому все члены вашей семьи. Ведь животное фактически станет её новым членом. Надо также подумать, кто будет ухаживать за животным, когда вся семья будет в отпуске.

Важную роль в решении этого вопроса играют и жилищные условия. Если у вас есть собственный дом, то вы можете заводить любое животное, да и, наверняка, у вас уже есть не одно. В малогабаритной квартире не стоит заводить собак крупных пород, а если ваши жилищные условия слишком стеснены, то даже хомячок может оказаться «лишним» в вашей семье.

Если вы не готовы к тому, чтобы содержать животное, лучше его не заводить вовсе. Иначе, когда вы поймёте, что вам придётся расстаться с ним, это может стать большой трагедией как для ребёнка, так и для самого животного.

Опасности для ребёнка, связанные с животными. Животные могут представлять для детей и опасность. Прежде всего, это аллергия. Если у ребёнка или у вас есть аллергические проявления, животное заводить не стоит. К тому же, кошки, собаки, грызуны являются переносчиками различных инфекций. А малыш, как правило, очень легко может её подхватить. Присутствует и физическая опасность, если в вашем доме появляется собака крупной или агрессивной породы. Конечно, при правильном выборе домашнего животного, его ответственном воспитании и тщательном уходе все эти опасности можно свести к минимуму.

Взвесьте все «за» и «против» и выберите именно того питомца, который больше всего подойдёт вашему ребёнку. Поверьте, для него это будет ни с чем не сравнимое счастье! Удачи!

Источник: <http://vosпитalka.narod.ru/>
<http://www.ferretclub.ru/>
<http://www.womens-news.net/>

Miten säilyttää kieli?

Maailmassa on noin 275 miljoonaa venäjän kieltä puhuvaa henkilöä, joista 167 miljoonaa pitää venäjää äidinkielenään.

Mielestäni lapsiamme on onnistanut. Heillä on paljon enemmän mahdollisuuksia tulla kaksikielisiksi kuin heidän ikätovereillaan, jotka puhuvat kotona pelkästään suomea. Kaikki riippuu tietenkin venäjänkielisistä vanhemmista ja siitä ovatko he valmiita tekemään töitä säilyttääkseen ja opettaakseen äidinkieltään jälkipolvilleen.

Äidinkielen säilyttämisen ehtona on sen jatkuva käyttäminen perheen kesken. Tämän lisäksi siihen vaikuttaa venäjänkielisten kirjojen, kehittävien leikkien, lasten elokuvien sekä satuja, runoja tai lauluja sisältävien äänikasettien ja levyjen saatavuus. Mitähän vielä? Ymmärtäen vanhempien kohtaamat haasteet ja suhtautuen kunnioittavasti demokraattisessa maassa asuvien lasten oikeuksia kohtaan Suomen opetusministeriö on sisällyttänyt peruskoulujen opetusohjelmiin mahdollisuuden saada äidinkielen opetusta myös muulla kielellä kuin suomeksi. Opetukseen ovat oikeutettuja ulkomailta vanhempiensa kanssa pysyvästi Suomeen muuttaneet lapset sekä kaksikielisten perheiden Suomessa syntyneet lapset.

”Kaksi tuntia viikossa! Pisara meressä! Onko siinä järkeä?” – lasten vanhemmat suhtautuvat epäröiden. He ovat pessimistejä. Optimistisesti asennoituvat äidit ja isät alkavat hyvissä ajoin ennen kouluvuoden alkua soittamaan kouluihin huolehtiakseen siitä, että heidän lapsensa pääsee opetusryhmään. Todellisuudessa laissa säädetyn opetusohjelman toteuttaminen, eli venäjän opettaminen äidinkielenä, vaatii opettajalta korkeaa ammattitaitoa - ja välillä jopa virtuositeettia. Miten opettaa lapsi ilmaisemaan selkeästi ajatuksiaan, lukemaan sujuvasti, kirjoittamaan oikeaoppisesti, käyttämään taiteellisia keinoja, jotka tekevät venäjän kielestä värikkään ja ilmaisuvoimaisen, tai saamaan nautintoja venäläisten kirjallisuuden klassikoiden lukemisesta, kun aikaa on vain kaksi tuntia viikossa? Opettajat keksivät uusia keinoja, jotka täydentävät heidän käytännössä opittuja äidinkielen opettamisen metodejaan.

Perinteisiin opetusmetodeihin kuuluvat tiedon käsitteleminen oppikirjojen ja ylimääräisten lähteiden avulla, suulliset esitykset, venäläisten kirjallisuusklassikoiden lukeminen, opetukseen tarkoitettujen tietokoneohjelmien käyttö, taiteellisten pelien pelaaminen sekä Venäjän nykytilannetta, historiaa ja kulttuuria koskevien tekstien lukeminen ja niistä keskusteleminen. Tampereella olevat opettajat joutuvat jatkuvasti keksimään uusia keinoja. Esimerkiksi kokeellinen projekti, jossa venäjän kieltä opetetaan verkossa, on saanut nyt tulta alleen. Projektiin osallistuvat mm. Hervannan ja Kalevan alueella olevat koulut.

Oppitunti pidetään samanaikaisesti useammassa luokassa eri puolilla kaupunkia. Opiskelijat näkevät sekä toisensa että opettajan joko isolta ruudulta tai tietokone-luokan tietokonepääteeltä. Alussa lasten osallistuminen oli varovaista, mutta se muuttui nopeasti eläväiseksi ja hedelmälliseksi yhteistyöksi. Lapsemme tuntevat olonsa yllättävän luonnolliseksi fantastisen tekniikan keskellä ja vastaavanlaiset opetuksen muodot sopivat heille hyvin.

On vielä liian aikaista puhua tämän projektin tuloksista, sillä se ei ole vielä päättynyt, mutta se antaa varmasti uutta miettimisen aihetta ja toimii ennen kaikkea opetusmetodien uutena suuntauksena sekä äidinkielen että muiden aineiden opetuksessa.

Lasten eritasoinen kielen osaaminen on perustavanlaatuinen vaikeus, joka tulee ilmi äidinkielen opetuksen järjestämisen yhteydessä. Jokaisen oppilaan henkilökohtainen ohjaaminen on suorastaan välttämätöntä, mutta tämä pieni ryhmä, joka jää hiljaiseen kouluun kun muut tunnit ovat jo päättyneet, ja jonka oppilaat uppoutuvat äidinkieltensä ”viidaksoon” ja erikoisuuksiin, on ennen kaikkea samanmielisten kollektiivi. Mitä pitää tehdä, jotta matka venäjän kielen ”valtamereessä” olisi mielenkiintoista ja yhdistävää? Yhdeksi koulumme kollektiivisen ja taiteellisen yhteistyön muodoksi on muodostunut koululehden julkaiseminen. Lehden julkaisuprosessiin osallistuminen kannustaa lapsia käyttämään jo olemassa olevia kieliresurssejaan. Lehden kautta voi saada käsityksen kieliopillisista, tyylillisistä ja taiteellisista kielen ilmentymistä sekä tutustua Venäjän kirjallisuuden, historian ja nykyelämään erikoispiirteisiin leikin muodossa. Tämän lisäksi lehti tutustuttaa arkipiirteisiin teemoihin, jotka koskevat kouluelämää. Kaikista tärkeinä on kuitenkin se, että lehden sivuilla sellaiset lapset, joita yhdistää yhteinen päämäärä eli äidinkieltensä opetteleminen, voivat olla vuorovaikutuksessa keskenään.

Haluaisin esittää muutaman esimerkin meidän taiteellisesta yhteistyöstämme. **Tässä muutama ote lehden ensimmäisestä numerosta:**

Rakkaat ”Mumi-trolkan” lukijat! Teillä on käsissänne ensimmäinen venäjän kielellä julkaistun koululehden numero.

Muumipeikko on kuuluisan kirjailijan Tove Janssonin luoma ja kaikkien rakastama hahmo. Tunneimme hänet kiittinä, avoimena ja iloisena pojanviikarina. Hän asuu perheensä ja ystäviensä kanssa Tampereelle, Metsokirjaston ensimmäisessä kerroksessa. Voisi sanoa, että hän on maanmiehemme.

Toivomme, että arvostetut muumiperheen jäsenet eivät suutu jos leikittelemme hieman heidän sukunimellään.

Lisäämme juurisanaan ”troll” (peikko) suffiksin K, joka muodostaa venäjän kielessä feminiinistä sukua olevan sanan, ja sitten feminiinisen A-päätteen. Tästä tulee siis troll-K-A. Koska venäjän kielen sanoissa ei voi olla kolmea konsonanttia ja pehmenysmerkkiä peräkkäin otetaan yksi L pois. Mikä on tulos? Lehti ”Mumi-trolka”, todella suloista – feminiininen, yksikkö, erisnimi.

Todellisuudessa trollit ovat germaanis-skandinaavisessa mytologiassa ilkeitä ja rumia jättiläisiä, jotka asuvat vuorilla, jossa ne vartioivat aarrettaan. Myöhemmin trolleiksi alettiin kutsua myös pienehköjä tonttuja. Todennäköisesti meidän Muumimme on sukua nimenomaan näille pienille harmittomille tontuille.

Как сохранить язык?

На земле по-русски ориентировочно говорят 275 миллионов человек, из них 167 миллионов считают его своим родным языком.

Я считаю, что нашим детям очень повезло. У них есть намного больше шансов стать двуязычными, чем у их сверстников, говорящих дома только по-фински, если, конечно, русскоязычные родители прилагают усилия к тому, чтобы сохранять и совершенствовать знание родного языка у своего чада.

Основным условием сохранения родного языка является постоянное общение на нём в семьях, наличие в доме книг на русском языке, развивающих игр, «мультиков», аудиокассет и дисков с записями сказок, стихов, песен. А что же ещё? Понимая сложность родительской задачи, и уважительно относясь к правам ребёнка, проживающего в демократической стране, Министерство образования Финляндии включило в учебные программы средних школ для детей, переехавших с родителями в Финляндию на постоянное жительство или родившихся на территории Финляндии в двуязычных семьях, преподавание родного языка.

«2 часа в неделю! Капля в море! А есть ли смысл?» – сомневаются родители – пессимисты. Оптимистически настроенные мамы и папы начинают задолго до начала учебного года названивать в школы, заботясь о том, чтобы ребёнок непременно был зачислен в учебную группу. Действительно, выполнение официально утверждённого учебного плана преподавания русского языка как родного, требует от учителей высокого профессионализма, а, порой, просто виртуозности. Как научить ребёнка за 2 часа в неделю чётко и ясно выражать свои мысли, бегло читать, грамотно писать, пользоваться художественными средствами, делаящими русский язык ярким и выразительным, или получать радость от встречи с прекрасными произведениями русских классиков? Учителя придумывают всё новые хитрости, внося дополнения в методику преподавания родного языка с высоты своего практического опыта.

Традиционными методами обучения являются освоение материала по учебникам и дополнительным источникам, устные выступления, чтение русской классики, использование обучающих компьютерных программ, творческие игры, обсуждение и конспектирование текстов, касающихся истории, культуры и современной жизни России. Учителя Тампере постоянно находятся в творческом поиске, например, в данный момент набрал силу экспериментальный проект преподавания русского языка on-line, охватывающий учащихся школ районов Херванта и Калева.

Урок проходит одновременно в нескольких классах, которые находятся в разных концах города. Ученики видят друг друга и учителя на большом экране, или на экранах своих мониторов в компьютерных классах. Робкое общение детей на начальной стадии проекта быстро переросло в живую, плодотворную работу. Удивительно естественно чувствуют себя наши дети среди фантастической техники, и подбные формы обучения принимаются ими как долж-

ное. О результатах этого проекта говорить пока рано, поскольку он ещё не завершён, но, безусловно, он даст богатую пищу для размышлений и, скорее всего, послужит началом нового направления в методике преподавания родного языка и других школьных предметов.

Основной сложностью, которая влияет на организацию всего учебного процесса преподавания родного языка, является разный уровень владения языком у детей. Индивидуальная работа с каждым учеником в нашем случае просто необходима, но маленькая группа, остающаяся в тихой школе после уроков, чтобы углубиться в дебри и хитросплетения родного языка, это, прежде всего, коллектив единомышленников. Как сделать, чтобы путешествие по просторам океана «Русский язык» было бы для них увлекательным и имело объединяющее начало? Одним из видов коллективного творчества у нас стал выпуск школьной газеты. Участие в выпуске газеты побуждает детей к совершенствованию имеющихся у них языковых навыков. Газета даёт представление о различных грамматических, стилистических и художественных явлениях языка, в лёгкой игровой форме знакомит с особенностями русской литературы, истории и современной жизни России, а так же раскрывает более «приземлённые» темы, касающиеся нашей повседневной школьной жизни. Но ещё важнее то, что на страничках газеты могут общаться дети, объединённые общей целью – изучением родного языка.

Хотелось бы привести некоторые примеры нашего совместного творчества. **Вот несколько фрагментов из первого номера газеты:**

«Дорогие читатели «Муми-трольки»! У вас в руках первый выпуск школьной газеты на русском языке.

Муми-тролль – всеми любимый персонаж книжек известной писательницы Туве Янсон. Мы знаем его как доброго, открытого, весёлого парня. Кроме того, он живёт со своей семьёй и друзьями в Тампере, на первом этаже библиотеки «Метсо». Можно сказать – земляк.

Надеемся, почтенные члены семейства Муми – троллей не обидятся, если мы поиграем с их фамилией. **Прибавим к корню «тролль» суффикс К, образующий в русском языке слова женского рода, и окончание женского рода А, вот так: тролль–К–А. Поскольку в словах русского языка сочетание трёх согласных и мягкого знака не приветствуется, избавимся от одной Л. Что получилось? Газета «Муми-тролька», очень мило – женский род, единственное число, имя собственное.**

На самом деле тролли в германо-скандинавской мифологии – это великаны, злые и уродливые, обитающие в горах, где они хранят свои сокровища. Позже троллями стали называть и небольших гномов. Скорее всего, наш Муми в родстве именно с маленькими безобидными гномами.

Tämän lehden toimittajia ovat Tesomaan, Amurin ja Kalevan alueiden koulujen oppilaat, jotka opiskelevat venäjän kieltä. Kutsumme kuitenkin mukaan myös kaikki ne, joilla on huumorintajua ja joiden ”kieli syyhyää” päästä käyttämään venäjän kieltä.

Yksi lehtemme lukijoiden yhteinen harrastus on omien kirjoitelmien analyysi. Analyysin aikana huomiota

kiinnitetään sanaston monipuolisuuteen, taitoon käyttää kielen taiteellisia ilmaisukeinoja ja teeman syvälliseen esittämiseen. Jokainen halukas iästä ja kielen tasosta riippumatta voi julkaista tuotoksensa lehdessä.

”Kylmä ja tuulinen talvi on lopuiltaan. Joka päivä aurinko nousee yhä korkeammalle. Vähitellen lumikinokset, järven jäät ja kattojen päällä olevat lumet sekä jääpuikot sulavat. Auringonsäde osuu jääpuikkoon, josta tulee vähitellen, pisara pisaralta yhä pienempi ja ohuempi kunnes se haihtuu kokonaan.

Puihin ilmestyy hiljalleen silmuja, joiden jälkeen pienet lehdet aloittavat uuden elämän. Kuulet usein lämmöstä iloitsevien lintujen laulua. Raikas, hellä tuuli puhalttaa pyyhkien viimeisenkin talvisen pölyn teiden päältä. Vihreä ruoho tulee näkyviin. Maailma pukeutuu jälleen vihreään mekkoon. Näet kadulla yhä useammin iloisia kasvoja, kuulet vihreällä ruohikolla leikkivien lasten iloisia ääniä.

Talvi on loppunut, kevät on mennyt ohi, alkaa minun lempivuodenaikani – kesä. Koulu loppuu, loma alkaa, pitää levätä kouluvuoden jälkeen.

Makaat aamulla sängyssä, avaat uniset silmäsi, venyttelet makeasti, tunnet kuinka sielu ja sydän iloitsevat. Lämmin aamutuuli hiipii avonaisesta ikkunasta sisään ja heiluttaa verhoja. Kun katsot ikkunasta ulos, näet miten korkealle siniselle taivaalle, pörröisen pilven taakse kirkas iloinen aurinko on kiivennyt. Tänään voi lähteä järvelle! Hyppäät vain pyörän selkään ja kiidät tuulennopeudella, etkä väsy yhtään, sillä tiedät, että kohta saat uida ja ottaa aurinkoa.

Saavut rannalle, otat sandaalit pois ja astut valkoiselle, auringossa lämmenteelle kuumalle hiekalle. Totut siihen melkein heti, ja se tuntuu pehmeältä ja silkkiseltä. Tultuasi veden äärelle kosketat sitä kädellä, vesi tuntuu yhtä lämpimältä kuin höyrytetty maito. Otat vauhtia ja juokset veteen jättäen ympärillesi vesiroiskeita ja kuplia.

Tulee ilta. Ulkona on pimeämpää kuin päivällä. Voit mennä metsäaukiolle paistamaan perunoita ja nakkeja. Kutsut kavereita mukaan ja lähdet ison laukun kanssa luontoon. Levitätte viltin ja teette nuotion. Sen jälkeen voitte istuskella rauhassa, pelata korttia, syödä nakkeja, nauttia luonnosta, mahtavasta kesästä ja rakkaiden ystävien seurasta.

Kuulet hyttysen ininää korvasi juuressa, näet siilin juoksevan ohitsesi ja ymmärrät, että kaikki elävä on herännyt eloon pitkän talviunen jälkeen. Eläimet ovat myös iloisia, että kesä, aurinko ja lämpö ovat taas saapuneet sekä ravinto lisääntynyt.

Miten hyvin kaikki onkaan! Miten mahtavaa! Kesä on kaikkein paras vuodenaika!”

Kun lukee Sampolan koulusta valmistumassa olevan Julia Virtalan kirjoitelmaa, voi kuvitella ja tuntea talven viimeisten päivien, sekä alkukevään ja kesän tuoksua ja ääniä. Julia piirsi kuvan taiteilijan tavoin, mutta hän ei tehnyt sitä värien vaan sanojen avulla! Miten tarkat **määritelmät, epiteetit ja vertaukset** siinä onkaan! Esineille voi lisäksi antaa **ihmismäisiä piirteitä**, jolloin niistä tulee läheisimpiä ja suloisempia: aurinko käpertyy pöyheän peiton alle, tuuli hiipii raosta ja heiluttaa verhoja. Kaunista, eikö totta? Juuri taiteellisten keinojen avulla

tekstistämme tulee ilmaisuvoimainen.

Epiteetti - määritelmä (vastaa kysymykseen **minkälainen?**), joka lisää esineen nimen yhteyteen ilmaisuvoiman lisäämiseksi. Esim. **kevyt pilvi; raikas, hellä tuuli.**

Vertaus - sana, joka sisältää toisen esineen vertaamista toiseen. Esim. **vesi kuin höyrytetty maito; hiekka kuin silkki.**

Etsikää ja kirjoittakaa ylös Julian kirjoitelmassa käytetyt epiteetit, vertaukset ja muut taiteelliset keinot,

joita tekevät tekstistä ilmaisuvoimaisen. Keksikää itse muutama epiteetti ja vertaus.

Valmistumassa olevat kirjoittavat siitä, mitä venäjän kieli merkitsee heille, ja antavat viimeisiä neuvoja niille, joiden koulutie vielä jatkuu:

”Venäjän kieli on äidinkieleni. Venäjä on ensimmäinen kieli, jolla opin puhumaan. Kaikki sadut, joita minulle luettiin lapsena, olivat venäjän kielellä.

Tietysti monet asiat muuttuivat, kun muutimme Suomeen, mutta vanhempani puhuvat edelleen kanssani venäjää. Muistan miten opettelini aakkosia ja yritin lukea. Kun menin kouluun aloin puhumaan vieraita kieliä, mutten unohtanut venäjää.

Venäjän kielen osaaminen on nykyaikana hyödyllistä, koska voi puhua erilaisten ihmisten kanssa ja on helpompaa löytää töitä. Älkää unohtako äidinkieltänne!”

”Älkää unohtako äidinkieltänne!” – lapsemme puhuvat toisilleen, ja meidän tehtävämme on auttaa heitä, ei vain ylläpitämään, vaan myös kehittämään jo olemassa olevia tietojaan ja taitojaan.

Ja jos te haluatte, että meidän lapsemme osaisivat tätä loistavaa kieltä, meidän aikuisten täytyy tehdä töitä sen eteen. Vain yhteisvoimin valtion, kansalaisjärjestöjen, opettajien ja vanhempien kanssa voimme mennä eteenpäin.

Ja mikä tahansa apu tässä työssä, olkoon se uusi opetusprojekti, onnistuneesti suunniteltu lastenjuhla, rakkaiden lastensatujen piirustuskilpailu, yhteinen matka, kirjallisuusilta, lasten näytelmä tai vaatimaton koulu-lehti, vie meitä lähemmäksi tätä tavoitetta.

Tampere
Marina Kulikova

*”Venäjän kieli on taitavilla ja osaavilla huulilla kaunis, laulunomainen, ilmaiseva, taipuva, totteleva, nokkela ja mahtuva”
A. Kuprin*

Авторами этой газеты являются ученики школ районов Тесома, Амури, Калева изучающие русский язык, но мы приглашаем к сотрудничеству всех, кто обладает чувством юмора и у кого «язык чешется» пообщаться на русском языке.

Одним из увлечений читателей нашей газеты является совместный анализ собственных сочинений с точки зрения богатства лексики, умения пользоваться художественными средствами языка, глубины раскрытия темы. Любой желающий может поместить в газете своё произведение, независимо от возраста и степени владения языком.

«Заканчивается холодная и вьюжная зима. С каждым днём всё выше поднимается солнце. Потихоньку тают сугробы и льды на озёрах, снег и сосульки на крышах. Попал луч света на сосульку, она постепенно, по капельке становится меньше и тоньше, а потом и совсем испаряется.

На деревьях медленно появляются почки, а следом малюсенькие листики начинают новую жизнь. Часто можно услышать пение птиц, радующихся пришедшему теплу. Дует свежий, нежный ветер, сдувая последнюю зимнюю пыль с дорог. Появляется зелёная трава. Мир снова одевается в зелёное платье. Всё чаще встречаешь на улицах улыбочивые лица людей, слышишь радостные крики детишек, играющих на зелёной травке.

Закончилась зима, прошла весна, началось моё самое любимое, самое красивое время года - лето. Школа закончилась, начались каникулы, надо отдыхать после учебного года.

Лежишь утром в постели, открываешь сонные глаза, сладко потянувшись, чувствуешь, как радуются душа и сердце. Через приоткрытое окно пробивается тёплый утренний ветерок, колышет занавески. Глянешь в окошко, видишь, как высоко на голубое небо под пушистое облако забралось яркое, весёлое солнце. Сегодня можно поехать на озеро! Прыгнешь на велосипед и летишь со скоростью ветра, вовсе не устаёшь, знаешь, что сейчас будешь купаться и загорать.

Приехав на берег, снимаешь, босоножки и ступаешь на белый, нагретый на солнце, горячий песок. Почти сразу к нему привыкаешь, и он становится мягким и шёлковым. Подойдя к воде, тронешь её рукой, она покажется тебе тёплой, как парное молоко. Разбежишься и забежишь в воду, разбрасывая вокруг брызги и пузырьки.

Наступает вечер. На улице стало чуть темнее, чем днём. Можно поехать в лесок, на полянку, жарить картошку и сосиски. Зовёшь друзей и с огромной сумкой идёшь «на природу». Разложив одеяло, сделав костёр, можно спокойно сесть, играть в карты, есть сосиски, наслаждаться природой, этим замечательным летом и любимой компанией друзей.

Услышишь жужжание комара над ухом, увидишь пробегающего ёжика и понимаешь, что всё живое проснулось после длинной зимней спячки. Животные тоже радуются лету, солнцу, теплу и обилию пищи.

Как всё хорошо! Как здорово! Лето – самое лучшее время года!»

Читая сочинение выпускницы Юлии Виртала из школы Сампола, мы можем зрительно представить, ощутить и почувствовать запахи и звуки последних дней зимы, ранней весны и начала лета. Юля, как художница нарисовала картину, но не красками, а словами! Какие точные **определения, эпитеты, сравнения!** А ещё можно сделать предметы **одушевленными**, и они будут ближе и милее: солнце забралось под пушистое одеяло, а ветерок

« Русский язык в умелых и опытных устах красив, певуч, выразителен, гибок, послушен, ловок и вместителен.»

А. Куприн

пробирается сквозь щёлку в окне и колышет занавески. Красиво, правда? Ведь это благодаря **художественным средствам** наш текст становится выразительным.

Эпитет - определение (отвечает на вопрос **какой? какая?**), прибавляемое к названию предмета для большей выразительности. Напр., **лёгкое облачко; свежий, нежный ветерок.**

Сравнение – слово, содержащее уподобление одного предмета другому. Напр., **вода, как парное молоко;**

песок, как шёлк.

Найдите и выпишите из Юлиного сочинения эпитеты, сравнения и другие художественные средства, которые делают текст выразительным. Придумайте сами несколько эпитетов и сравнений.

А выпускники пишут о том, что значит для них русский язык и дают тем, у кого школьный путь ещё продолжается, последние советы:

« Русский язык - мой родной язык. Русский - это первый язык, на котором я научился говорить. Все сказки, которые мне читали в детстве, были на русском языке.

Конечно, многие вещи поменялись, когда мы приехали в Финляндию, но мои родители продолжают говорить со мной по-русски. Я помню, как я изучал алфавит и пытался читать. Когда я пошёл в школу, я начал говорить на иностранных языках, но не забывал и русский.

Знать русский в наше время очень полезно, потому что можно говорить с разными людьми, легче найти работу. Только не забывайте свой родной язык!»

« Только не забывайте свой родной язык!» - обращаются наши дети друг к другу, а наш долг помочь им не только не растерять, но и развить те знания и умения, которые у них уже есть.

И если мы хотим, чтобы наши дети владели этим прекрасным языком, нам, взрослым, надо очень постараться. Только совместными усилиями со стороны государства, общественных организаций, учителей и родителей мы можем двигаться вперёд.

И любая помощь в этой работе, будь то новый учебный проект, удачно организованный детский праздник, конкурс рисунка по мотивам любимых детских сказок, совместная поездка, литературный вечер, детский спектакль или скромная школьная газета приближает нас к этой цели.

Тампере
Марина Куликова

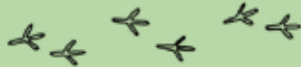
Hyvät aikuiset!

Toivomuksia ja ehdotuksia lasten projektista
voitte lähettää toimituksen osoitteeseen:

Sepänkatu 14 A 7, 40720 Jyväskylä

tai sähköpostiosoitteeseen:

mosaiikki@mosaiikki.info

Уважаемые взрослые!

Пожелания по детскому проекту можно
отправлять по почте на адрес редакции:

Sepänkatu 14 A 7, 40720 Jyväskylä

или на электронный адрес:

mosaiikki@mosaiikki.info